

Základy speciální pedagogiky - SURDOPEDIE

(jarní semestr 2008)

Kódy předmětu: SP2BP_ZSP7, SP3BP_ZSP7, SP4BP_ZSP7

Vyučující: Mgr. Lenka Hricová

Způsob ukončení: kolokvium - test

Okruhy témat:

1. Úvod do surdopedie – vymezení základních pojmů

Obor, cíl, metody, mezioborové vztahy, předmět zájmu

2. Historie péče o sluchově postižené

Průkopníci vzdělávání neslyšících, rozvoj institucí, ústavů a škol pro sluchově postižené, historický vývoj koncepcí vyučování u sluchově postižených

3. Sluch

Význam sluchu, anatomická stavba sluchového analyzátoru, etiologie sluchového postižení, klasifikace sluchových poruch a vad, metody vyšetření sluchu, důsledky sluchové vady

4. Řeč, hlas, artikulace sluchově postižených

Ontogeneze řeči, stádia vývoje řeči u sluchově postižených, úroveň řeči po stránce obsahové, artikulační a gramatické, modulační faktory, charakteristika hlasového projevu u sluchově postižených

5. Komunikace

Charakteristika a význam mezilidské komunikace, komunikační formy sluchově postižených, vizuálně motorické komunikační systémy - znakový jazyk, znakovaná čeština, prstová abeceda

6. Sluchová protetika

Individuální sluchová protetika, kompenzační pomůcky a jejich význam, kochleární implantát, metodika práce se sluchadly a KI

7. Včasná intervence u sluchově postižených

SRP, SPC a formy rané péče, spolupráce s rodinou, zdravotnická péče, depistáž, situace rodičů sluchově postiženého dítěte

8. Možnosti vzdělávání sluchově postižených v ČR, metody práce u sluchově postižených

Organizace vyučování u sluchově postižených žáků a studentů, orální metoda, totální komunikace, bilingvální přístup

9. Problematika socializace a profesní orientace sluchově postižených, tlumočnické služby

Organizace a kluby sluchově postižených, osobnost SP, socializace a možnosti profesionální orientace SP, využití tlumočnických služeb

10. Sluchová vada a další kombinovaná postižení

Hluchoslepota - výskyt, program péče, komunikační systémy, kombinované vady

Doporučená literatura:

Adresář služeb pro sluchově postižené 2005. Praha: FRPSP, 2005 (www.frpsp.cz)

FREEMAN,R.D. et al. *Tvé dítě neslyší?* Praha: FRPSP, 1992.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. a 2. díl.* Praha: Septima, 1997, 1998.

HORÁKOVÁ, R. *Úvod do surdopedie.* In Pipeková, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky.* Brno: MU, 2006, s. 127-143.

HORÁKOVÁ, R. *Specifika vývoje a včasná pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením.* In Opatřilová, D. (ed.) *Pedagogicko psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,* Brno: MU, 2006, s. 243-281.

HRUBÝ, J., BAREŠOVÁ. *Didaktické a technické pomůcky pro sluchově postižené v MŠ a ZŠ.* Praha, Septima, 1999

JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících.* Praha: Septima, 1998.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených.* Praha: Karolinum, 2002.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie.* Brno: Paido, 2003.

LEONHARDT, A. *Úvod do pedagogiky sluchovo postihnutých.* Bratislava: Sapientia, 2001.

LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku.* Olomouc:Univerzita Palackého, 2001.

MACUROVÁ, A. *Poznáváme český znakový jazyk. (Úvodní poznámky). Speciální pedagogika,* 2001,roč.11,č.2.

POTMĚŠIL, M. *Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených.* Praha: Fortuna, 1999.

POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících.* Brno: Paido, 1996.

PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk.* Brno: MU, 1992, 1994.

PULDA, M. *Integrovaný žák se sluchovým postižením v základní škole.* Brno: Paido, 2000.

RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2003.

SOBOTKOVÁ, A. *Edukace dětí a žáků se sluchovým postižením,*In VÍTKOVÁ, M.:*Integrativní školní (speciální) pedagogika,* Brno, MSD, 2003.

SOBOTKOVÁ, A. *Včasná diagnostika a pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením jako úkol SPC,* In VÍTKOVÁ, M.: *Otázky speciálně pedagogického poradenství,* Brno, MSD, 2003.

SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2002.

STRNADOVÁ, V. *Hluchota a jazyková komunikace.* Praha: FF UK, 1998.

STRNADOVÁ, V. *Hádej co říkám aneb Odezírání je nejisté umění.* Praha: Helix, 2001.

ŠLAPÁK, I., FLORIÁNOVÁ, P. *Kapitoly z otorhinolaryngologie a foniatrie.* Brno: Paido, 1999.

Hypertextové odkazy:

www.cktzj.com, www.ruce.cz, www.ticho.cz, www.frpsp.cz, www.teiresias.muni.cz

Časopisy: Speciální pedagogika, Gong, Unie, INFO Zpravodaj, Doteky